

Kylävara: yhteisöllistä varautumista

Kuopio 7.5.2026

Ritva Pihlaja, projektipäällikkö, Suomen Kylät ry

Suomen Kylät
Finlands Byar

Euroopan unionin
osarahoittama

Miten paikallinen yhteisö voi parantaa varautumista ja kriisinkestävyyttä?

1. Miten paikallinen yhteisö voi varautua erilaisiin häiriö-, onnettomuus-, kriisi- ja poikkeus-tilanteisiin?
2. Miten näissä tilanteissa toimitaan?

Kylät, naapurustot ja paikalliset yhteisöt ovat tärkeää osa kokonais-turvallisuuden ketjua

Paikallinen yhteisöllinen varautuminen ja turvallisuustyö on...

Mihin kylillä varaudutaan?

arjen turvallisuus

varautuminen

vaste

normaaliolot

naapuriapu

huolenpito
haavoittuvassa
asemassa olevista
kyläläisistä

yksinäisyys

yhteisöllisyys

luottamus

turvallisuuden tunne

yhteisön tuoma turva

lyhytkestoinen häiriö tai kriisi

myrskytuhot

sähkökatko

vesihuollon häiriö

liikenneonnettomuus

tulipalo

kadonneen henkilön
etsintä

haavoittuvassa asemassa
olevien kyläläisten
tilanteen tarkastaminen
esim. myrskyn jälkeen

puhelin- ja verkko-
yhteyksien katkeaminen

pidempiaikainen häiriö tai kriisi

pitkäaikainen sähkökatko tai
häiriö vesihuollossa

laaja maastopalo

perhe menettää kodin
tulipalossa

vakava ympäristövahinko

vakava epidemia tai pandemia

vakava väkivallanteko

päivittäistavarahuollon
haasteet

puhelin- ja verkkoyhteyksien
katkeaminen

poikkeusolot

sotilaallinen uhka tai
hyökkäys

valtiojohdon julistama
poikkeustila, valmiuslaki

väestön siirtymistä ja
evakointeja: osalta alueita
siirrytään pois, osa alueista
vastaanottaa väestöä

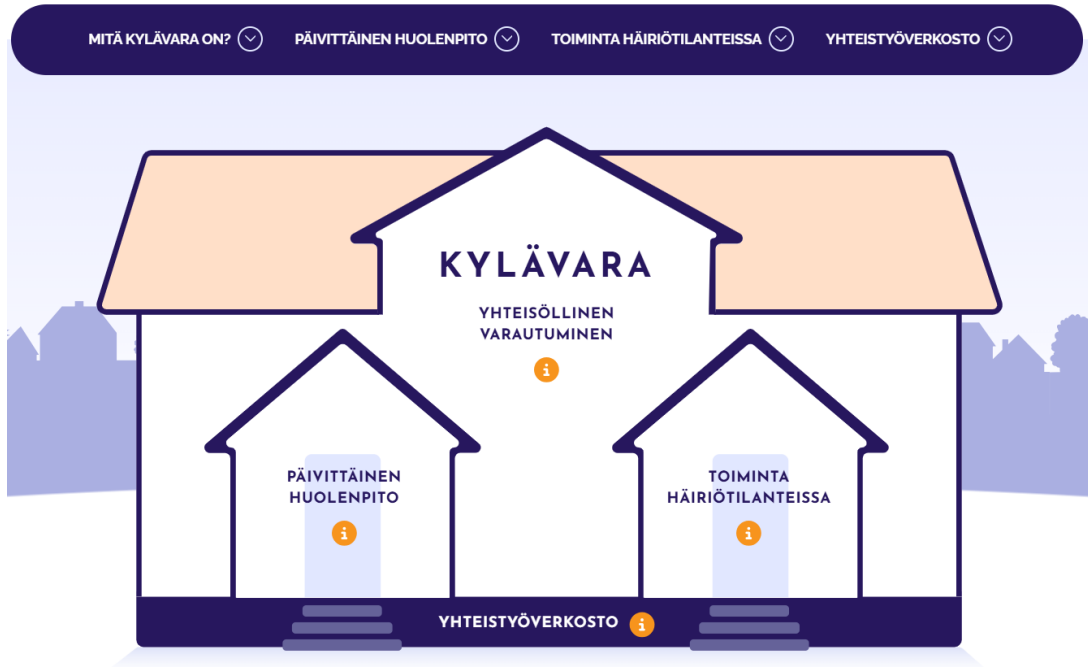
väestönsuojelu ja
huoltovarmuus harvaan
asutuilla alueilla

“pehmeä” turvallisuus

perusresilienssi ... akuuttiresilienssi

“kova” turvallisuus

SIVUSTO ON AVATTU 26.2.2026

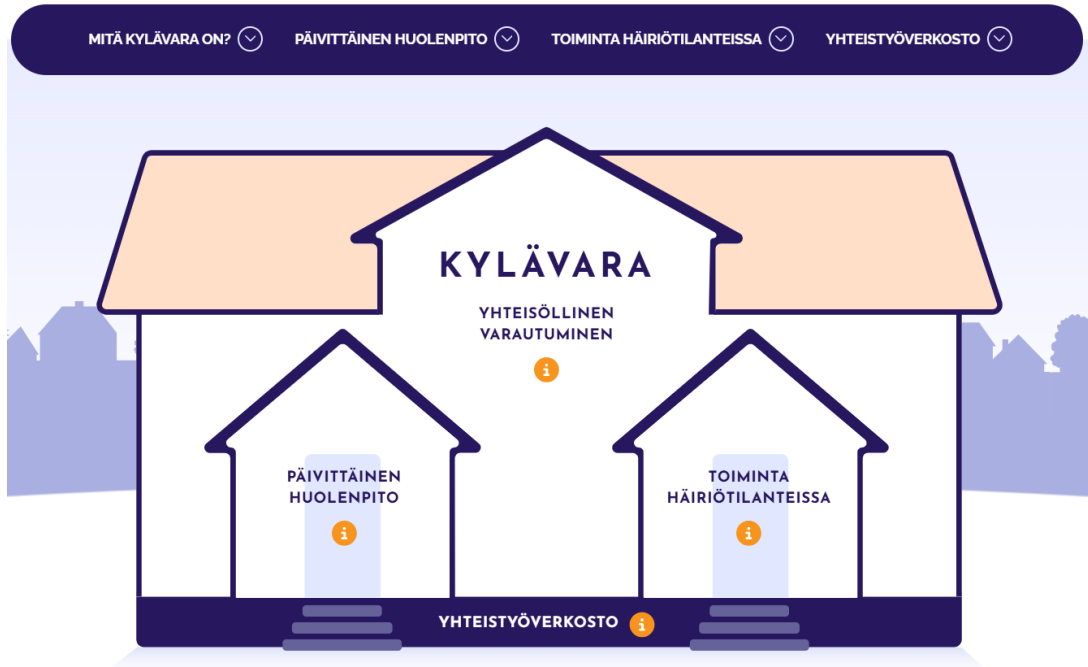

KYLÄVARA.FI

YHTEISÖLLISEN VARAUTUMISEN TYÖKALUPAKKI

- kokoaa kyläturvallisuutta koskevan tiedon ja materiaalit ensimmäistä kertaa yhteen paikkaan, kylävaratalon katon alle
- on samalla tärkeä yhteiskunnallinen avaus: Kylävara sanoittaa ja tekee ymmärrettäväksi sitä, mistä paikallisessa yhteisöllisessä varautumisessa on käytännössä kysymys

SIVUSTO ON AVATTU 26.2.2026

KYLÄVARA.FI

YHTEISÖLLISEN VARAUTUMISEN TYÖKALUPAKKI

- myös taajamissa sekä kaupunkien naapurustoissa, kortteleissa ja taloyhtiöissä olisi tärkeää keskustella ja sopia
 - miten häiriötilanteissa toimitaan yhdessä ja
 - kuinka pidetään huolta siitä, että kaikki pärjäävät

MITÄ KYLÄVARA ON?

PÄIVITTÄINEN HUOLENPITO

TOIMINTA HÄIRIÖTILANTEISSA

YHTEISTYÖVERKOSTO

KYLÄVARA

YHTEISÖLLINEN
VARAUTUMINEN

PÄIVITTÄINEN HUOLENPITO

- ✓ Yhteisöllisyyden ja resilienssin vahvistaminen
- ✓ Naapuriapu ja arkinen huomiointi
- ✓ Henkinen tuki ja ensiapu

PÄIVITTÄINEN
HUOLENPITO

TOIMINTA
HÄIRIÖTILANTEISSA

TOIMINTA HÄIRIÖTILANTEISSA

- ✓ Suunnittelu
- ✓ Toiminnan organisointi
- ✓ Infra ja varusteet
- ✓ Tiedonkulun varmistaminen
- ✓ Harjoittelu ja kouluttautuminen

YHTEISTYÖVERKOSTO

Tutustu sivustoon osoitteessa <https://kylavara.fi/>

Miten paikallinen yhteisö voi parantaa varautumista ja kriisinkestävyyttä?

1. Miten paikallinen yhteisö voi varautua erilaisiin häiriö-, onnettomuus-, kriisi- ja poikkeus-tilanteisiin?
2. Miten näissä tilanteissa toimitaan?

Yhteisön kykyä toimia häiriötilanteessa on tärkeää vahvistaa jo "hyvän sään" aikana

Ennen häiriötä

Miten paikallinen yhteisö voi ennalta varautua siihen, että jotain poikkeuksellista tapahtuu?

Häiriön hetkellä

Miten paikallinen yhteisö toimii, kun "tilanne on päällä"?

Millä tavoin toimien paikallinen yhteisö voi helpottaa arjen sujumista myös häiriötilanteessa?

Häiriön jälkeen

Miten paikallinen yhteisö ja asukkaat palautuvat ja toipuvat?

Mitä ja miten tapahtuneesta opitaan?

aikajana

Yhdessä toimiminen ja henkinen kriisinkestävyys liittyvät vahvasti toisiinsa:

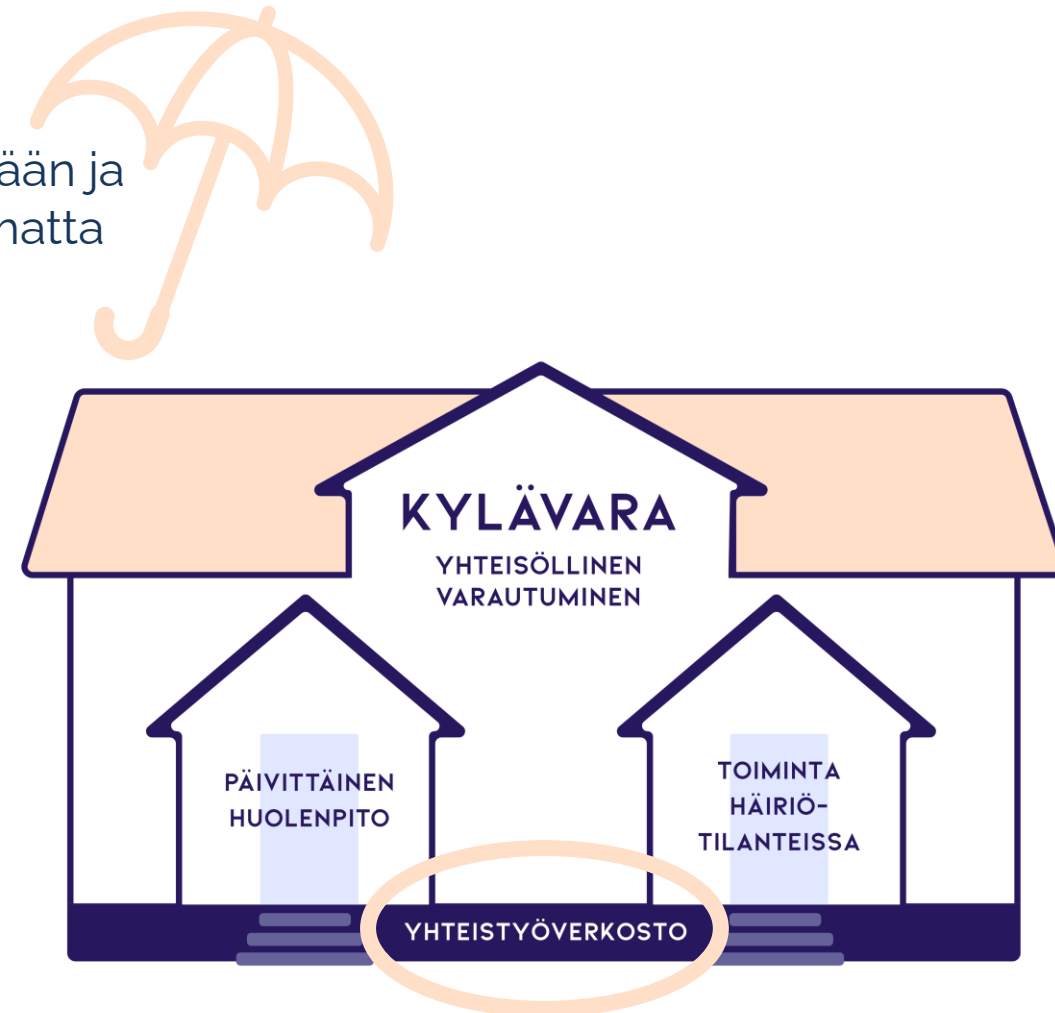
” Kaikki, mitä ihminen tekee tai kokee yhdessä muiden kanssa, vahvistaa paitsi yhteisöllisyyttä, tukee myös hänen omaa psyykkistä hyvinvointiaan.

Liisa Keltikangas-Järvinen

Varautuminen ja turvallisuustyö on yhteistyötä

1. kyläläisten kesken
2. kylän eri toimijoiden kesken
3. kunnan ja muiden viranomaistahojen kanssa

- kyläläiset mukaan, ikään ja aktiivisuuteen katsomatta
- kyläyhdistys
- VPK
- Vapepa
- SPR
- metsästäjät
- martat
- radioamatöörit
- reserviläiset jne jne
- seurakunnat
- kunta
- hyvinvointialue
- pelastuslaitos
- poliisi
- raja
- puolustusvoimat

Jos huolikuorma painaa, yksinkertaisetkin keinot auttavat

1. Pidä huolta arjen rutiineista

Viisi tärkeää asiaa, joista huolehtimalla voit vaikuttaa omaan hyvinvointiisi myös ihan tavallisessa arjessa: 1 riittävä uni ja lepo, 2 fiksu ravinto ja säännölliset ateriat, 3 ihmissuhteet ja tunteet, 4 sinulle sopiva liikunta, 5 rentoutuminen ja mukava vapaa-aika

2. Pohdi, mikä auttaa sinua kriisin kohdatessa

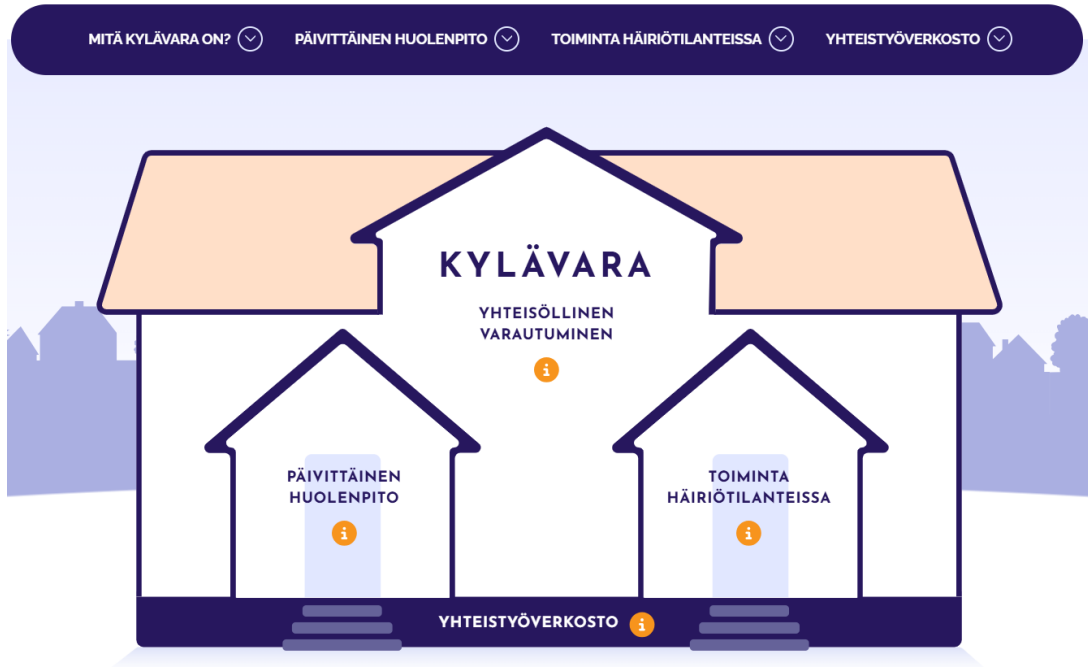
Reagoimme jokainen eri tavoin, kun jotain poikkeuksellista tapahtuu. Häiriö- ja kriisitilanteisiin voi varautua paitsi hankkimalla kotiin konkreettista kotivaraa myös miettimällä, miten itse toimin, kun jotain poikkeuksellista tapahtuu. Miten voin vahvistaa omaa mielen hyvinvointia? Mitä häiriötilanteessa tärkeitä taitoja voisin harjoitella? Mihin tietoon voin luottaa? Miten voin tukea muita, erityisesti lapsia ja ikääntyneitä?

3. Yritä opetella sietämään epävarmuutta

Vaikka haluaisimme, elämää ei voi ennustaa eikä maailman tapahtumia hallita. Kun asiat huolettavat, keho ja mieli reagoivat. Opettelemalla sietämään epävarmuutta huolikuormaa voi kuitenkin keventää. Jos haluat puhua jonkun kanssa, ajatusten ja tunteiden jakaminen voi auttaa voimaan paremmin.

SIVUSTO JA SIELTÄ LÖYTYVÄT AINEISTOT
OVAT VAPAASTI HYÖDYNNETÄVISSÄ

KYLÄVARA.FI

YHTEISÖLLISEN VARAUTUMISEN TYÖKALUPAKKI

Suomen Kylät ry

Kylävara paikallisen varautumisen perustana -hanke

Hankeaika 1.10.2024-30.9.2026

Rahoitus Euroopan unionin maaseuturahasto

Yhteystiedot Ritva Pihlaja
projektipäällikkö
ritva.pihlaja@suomenkylat.fi
045 3410 394